

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENTE EGY SZER-
szombaton és egyes rendki-
vült alkalomkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közéleti (városi) hár-
Röszint 7. sz. ide küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállal-
tat kiadja. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hírdé-
tások.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Karácsony előtt.

(K.) A kereszténység a szeretet ünnepérekészül a napokban és néhány felretéve a munkát; tem-
ploiba siet, hogy egy főséges titkot, a Megváltó születését ünnepelje hívő szívének egész melegével.

Eme nagy ünnepen magába száll a lélek, millió szív fohásza száll az ég felé és leborulva a jászol-
bölcös előtt, májra az Isten mindenhatóságának munkás erejét...

E napon elűli a harag, a szenvedélyek lobogó lángja megcsendesedik, az emberek szívében össze-
gyülemelő keserűség eltűnik és a gyermek Jézus születésének gondolatánál beanyozza szívünket a szeretet.

Az áhitat óráiban belátjuk, hogy mennyi üdvös és hasznos eszmét érlelhetünk meg, ha egyetértő
akarattal, egyező szeretettel tudnánk haladni az élet utain... Mennyit használhatnánk a közügyeknek, mennyi
siker koronázná a nép boldogulását célzó törekvéseinket, ha politikai és magánérdekek nem vonnának köz-
zöttünk válaszfalakat. Mennyi alkotás dicsőrné munkaerőnkét, ha mind több hasznos dolog kerülne ki kezünk alól.
Az altruizmus szavát követnénk, mely azt tanítja, hogy az Én sohase legyen előtérbe tolvá a közügyek
munkálásában... Mennyi visszavonás pusztulna el, ha a közügyek szolgálatában lerombolnánk a politikai
ellentéteket és a saját háztartásunk ügyeit ezektől menten végeznénk. Haladásunk minden tekintetben szembe-
szökőbb volna, ha kevesebb rosszat és több jót tételennék fel egymásról és ne versengőnk sokszor az
elsőségért, hanem azt tartanánk dicsőségünknek, ha minél több hasznos dolog kerülne ki kezünk alól.

Nagy dolgok várnak megvalósításra ez idő szerint is városunk háztartásában. Védtezik városa ellen
az, aki ellentétbe helyezi magát olyan hasznos dolgoknak városunk háztartásába való beállításáról, melyek
a közönség, a város haladása, a közegészségi érdekek okvetlenül megkívánnak. A haladást megállítani nem
szabad, mert a tapasztalás azt igazolja, hogy a haladás zászlajára irt eszmék kiméletlenül elsöprik azokat,
kik utját feltartani akarják.

Városunk közönsége nem mondhatja — ha az igazság kriteriumát szemelőlőt tartja — azt, hogy
a városi tanács nem törekszik városunk modern szellemben, okos körültekintéssel, vagyoni viszonyaink
mérlegelésével igazgatni. Számbavesszi a haladás követeléseit és meghallja a kor intó szavát. De ugyanakkor,
midőn kötelességgel keres, kutat, vizsgál és alkot, nem feledkezik meg arról sem, hogy csak oly dolgokat
valósítson meg, melyekből visszafordul a város pénze és amelyekből a polgárság közvetett uton visszanyeri
a befektetés hasznát. A tanács eme nemes irányu és városunk polgárságának józavát célzó törekvése azon-
ban csak akkor vezethet teljes sikerre, ha polgáraink szintén belátják az új eszmék beállításának szükségessé-
gét, ha nem engedik magukat befolyásoltatni olyan elemek által, kik a haladásnak ellenségei, ha a városi
tanácsnak városfejlesztő politikáját támogatják és amit már fentebb említettünk: a városi alkotások elő-
készítő, tárgyaló munkáiból teljesen kizárják a politikai ellentéteket.

A városi közgyűlésen helye van a politikai kérdések megvitatásának és az alkotmány legnagyobb
erősségét győngyözténés, ha a közgyűlési terebben nem szerzenék érvényt nemzeti jogainknak. Ha azonban
tisztán városi érdekek forognak szónyegen, ha jövedelmünk okos fokozásáról esik szó, mikor emberbaráti,
kulturális, közegészségügyi, nemzetgazdasági és szociális kérdéseket kell megoldanunk, akkor nemuljon el
a pártszavadvélyek hangja és csak egy célunk legyen: a város szellemi és anyagi boldogulásának utja.

Egy haladni akaró várost csakis polgárainak egyező akarata tehet nagygyá, hatalmassá. Csakis ez az
egyező akar emelheti közgazdasági érdekeit, ez fejlesztheti kulturáját, emberbaráti intézményeit, ez javíthatja
meg közegészségügyét, egyszóval ez viheti előre. És ebben a törekvésben nem elég a vezető elemek eszméje,
körültekintő gondossága, munkája, ambíciója, hanem szükséges a legkisebb polgárnak is jóakarutervekény-
sége. Egymást felvilágosítva, megértve, egymás véleményét tisztelve lehet csak üdvös városi politikát
folytatni.

A kereszténység fenséges ünnepén elmélkedjünk egy keveset az elmondottakról és ha be fogjuk látni
azok igazságát és ezen igazság vezető fényét használjuk szövetekül városunk ügyeinek intézésében, ennek
világánál nem fogunk utasítottba tévedni. Az egymás véleményének megbecsülése, az egyező akarat azok
elfogadásában, ami jobb és célravezetőbb, azt fogják eredményezni, hogy haladni fogunk minden vonalon
és amikül, hogy elviselhetetlen terheket rónánk magunkra, az üdvös alkotások egész sorozatára tehetjük rá
a zárokövet.

Lapunk olvasóinak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk. Isten áldó, vigasztaló és megszentelő
kegyelme kísérje azokat, kik a közügyek vezetésében és intézésében ápolni kívánják a szeretetteljes és egy
célra törő akaratot.

Tüdőveszes gyermekek védelme.

Irta: Koncz Ákos.

Maroknyi neuzet a magyar. Kévesen vagyunk. Vigyáznunk kell tehát minden egyes életre, aggódó gondnal, féltő szeretettel... Nemzetünk nagy és szent érdeke sürgetően int é téren az embermentő munkára és aki e nemes eszme érdekében dolgozik, az nagy szolgálatot tesz az emberiségnek, főleg pedig azon boldogulatlanoknak, akiknek egészségét az emberpusztító kór: a tüdővész támadja meg.

Az Isten kezén, az orvosi tudományon kívül csakis az emberi részvét és könyörülő szeretet mentheti meg az életnek a tüdőveszben szenvedő ezreit. Az irtalmas szívek utolsó utjokról visszavezethetik gyöngéd szivekkel azokat, kiket már eljegyzett a halál...

A tüdővész, mely a legtöbb esetben virágjában támadja meg az embert, leginkább az alföldön pusztul, éppen a magyarság szívében, ott, ahol színmagyar az érzés, munkás a kéz, tiszta a házi tűzhely, szeplőtlen az egyéni becsület. A temetőik keresztjei és fejfái napról-napra szaporodnak a délibábos rónákon, melyeken az aranyalakosok rengenek s ahol a nemzetfenntartó clem lakik.

A tüdővész percről-percre szedi áldozatait. Munkáskezek hanyatlanak korai sírjukba. Ezer és ezer ártatlan gyermek halvány arcán látjuk azt az időnkint félelmetesen elűnő piros foltot, mely boldogtalan örökség utján marad rájuk... Anyák, a családi szentély őrangyalai omlanak össze a pusztító kór sulya alatt és utolsó pillanatokban nem az elmulás fáj nekik, hanem az a tudat, hogy árván maradó gyermekeik az anyai szent szeretet híján fognak könnyes szemekkel, talán mindenkitől elhagyatva bolyongani a világban...

Ne csodáljuk tehát, ha pusztul a magyar nép, a nemzet erőssége és egymásután vesztjük el azt a becses emberanyagot, melyet ha nem is egészen, de nagyrészt megmenthetnének a munkának, az életnek, a nemzetnek, a magyarságnak és a hazának...

Ott fenn, a fenyvesek illatos levegőjében, a lombos erdők pormentes tövében nem tud pusztítani a tüdővész. A halál angyala elmegy aratni az alföldre... Itt érzi jól magát, hol munkája átkozottul eredményes, mert itt a gyilkos por megszállja a szervezetet és idő előtt elpusztítja a tödőt... És ez a baj azért rettenetes, mert átörökölődik nemzedékről-nemzedékre, minek következtében ezek és ezek születnek lassu haldoklásra... Csirájában kell tehát előltni a kórt és lankadatlan buzgalommal kell felhasználunk az embermentés eszközeit...

Az *Országos Gyermekevédő Liga*, melynek már eddigi működéséről is hálásan emlékezik meg a belügyminiszter — a tüdőveszes gyermekek megmentését tűzte ki programjául... Ez a Liga kicsiny eszközökkel, de az emberi szívek egyesített könyörületével akarja megmenteni a tüdőveszes gyermekeket... Nem kér a megterhelt társadalomtól áldozatot, csak évenként néhány fillért, hogy állandóan folytathassa gyermekmentő munkáját...

Ki ne szeretné a gyermekeket? Tiszták még ők, mint az égből alászálló harmat, jók, mint az angyalok. Szemeikből őszinteség sugárzik ki. Kicsiny világot zárnak meg szívökbe, de ez a kis világ napfényes... Egy tündérmese, mely az anyai szív szeretetének mélységes tengeréből színes gyöngy gyanánt hull a gyermek lelkére, édes álmok világába viszi fel kis lelkét. Az anyai nyen-

kor a szeretet verőfényében él. Szerelme, ifjúsága, édesanyai érzése megtölti lelkét és boldogsága nem ismer határt... Oh mert a csillagok lefutnak, a virág elhervad, a természet váltakozik, csak egy az örök a földön, egy a mi nem fogy, hanem növekedik, erejéből nem vesz, melegsége nem szűnik és ez: az anyai szeretet gyermeke iránt...

Rakjuk le az édes anya előtt, ki rongyokban él és kegyelemből adott foszlányokba takarja gyermekeit — a világ kincseit cserébe gyermekekért, ő szenvedéseiktől árnyalt homlokkal nemet mond és magához öleli gyermekét... E csók az ő kincse, ezt nem cseréli el sem hideg gyöngyökért, sem a jölet selyem párnájáért... Keressed fel őt nyomorának küszöbén s mond meg neki behielyelgő, elmét tévesztő szóval, hogy gond nélkül élhet, ha átadja gyermekét, ő ismét nemet mond és karjaiba zárja gyermekét... Kínálj neki mosolygó napokat, biztást, hogy kiemeled a föld porából és odahelyezed, ahol uralkodhatik a szívek felett, ő harmadször is nemet mond...

Ki csodálkozik ezen a mélységes szereteten? Vigasztalásul adja ezt a nagy kincset az ég az anyáknak, kik legboldogabb perceikben is szenvednek...

A szülő reménységgel néz gyermekére... Az ártatlan szemekből egy egész világot olvas ki... Képzeteinek rózsaszínű fátvonalnagynak látja már is gyermekét... Aztán jön a férj és kialakul a családi boldogság magasztos könye... Egymás keblére borulnak, a boldogság kőnyei a gyermek fejére hullanak épp úgy, mint mikor a harmat gyöngye úde rózsabimbóra száll alá...

Ez a boldogság azonban nincs meg ott, ahol hervadó virág a gyermek... Az aggodalom ver fészket az ily családi templomban, főleg ha a gyermek magával hozta a tüdővész csírát. A szülői szív hármias nagy hatalma: a szeretet, könny és az imádság védik ugyan a beteget, de végre is gyógy a kór és a szülők boldogságának romját nemsokára egy sírhant jelzi...

De hányan vannak olyan beteg gyermekek, kiknek lázas álmai felett nem virraszt a szülői szeretet... Hányan vannak e kis boldogtalanok, akiknek szülői már elvitte a gyilkos kór, árván maradtak és idegenek komor szava környezi őket... Lassan, de biztosan lépegetnek a sír felé... Hervadó bimbói ők a letört törzsnek, beteg hajtásai a korán elszáradt életfának...

Szeretet és gyámolítás nélkül tengődnek és mivel nincs, aki gyöngéd kezekkel védené törékeny testüket, csakhamar elhalnak, szaporitva ama kis sirdombokat, melyek az emberiség reményeit takarják...

Ezen a mindenkitől elhagyatott, a szülői szeretet verőfényétől megfosztott, kietlen világban élő beteg gyermekeken akar segíteni az *Országos Gyermekevédő Liga*. Megakarja őket állítani gyöngéd kezeivel a halál útján és vissza akarja tűzni arcukra az élet rózsáját... Mentő, embermentő, nemzetmentő munkát végez az emberök filléteiből elteremthető eszközökkel és vissza akarja adni azoknak az életet, akik öröklött bajukkal hervadásra születtek...

Siessen azért minden érző szív az *Országos Gyermekevédő Liga* kibontott zászlója alá. Nem tagsági kötelező befizetésekre van ez alapítva és csak néhány fillért kér gyermekmentési akciójához. Az összegyűjtött fillérekből mihamarabb felépül a tüdőveszes beteg gyermekek mentőszára és ha mindannyian csak egy porszemmel járulunk a szegény gyermekek megmentéséhez, megtörjük a gyilkos kór hatalmát, mely ma bímbo-

jaban pusztítja az emberiség beteg lövisének hajtsáit...

A gyermekeket védeni annyit tesz, mint a nemzetnek jövőjét, az emberiségnek reményét védeni... Adjunk segítő kezét a védelemhez és Isten áldó kezeivel megáldja szeretetben gazdag törekvésünket...

A vármegyei tisztújítások.

Az ország vármegyéiben sorra megindult a restauráció. Legutóbb több megyei székvárosban: Zomborban, Kassán, Nyíregyházán, Kaposvárott, Segesvároton és Ungvárt tartották meg a vármegyei tisztújítást, amelynek eredményeképp több helyen ugyszólván teljes egészében a régi tisztviselői kar felé fordult a közbizalom, amelyre ők súlyos megpróbáltatások oráiban, a vármegyék ellenállásának történelmi jelentőségű napjaiban mutatták magukat érdemesnek.

Abauj vármegye tisztújító közgyűlésén ismét a régi, ki-próbált tisztviselőket választották meg egyhangulag, az árvászeki elnök kivételével, aki már korábban nyugalomba vonult. Alispán lett Puky Endre dr., főjegyző Ferdinandy Gyula, főügyész Eckert János, árvászeki elnök Stuller József. Főszolgabírák lettek a cseréhati járásban Géczy Béla, a füzériben Koós Béla, a gönciben Dobozy István, a kassaiban Jászay István, a szikszóiban Putnok Sándor, a tornaiban Gedeon Aladár. Első aljegyzők: Pallagi Gyula, Papszász József; másod-aljegyzők: Horváth Elemer, Szopkó Géza és Ajkay Miklós; harmadik aljegyzők: Kazinczy Imre és Diósy János; árvászeki ülnökök: Bernáth József, Hajcsy József, Ducsay Dénes, Szilvássy József és Jelenffy Béla.

Szabolcs vármegye szintén a régi tisztviselői karát tisztelte meg bizalmával, egyhangulag megválasztva a következőket: Alispán Mikicz Dezsőt, főjegyzőt Szepes Sándort, főügyészt Fejér Imrét, árvászeki elnöké Péczy Gyulát. Főszolgabírák adatai alsójárársban Dobos Imrét, a felsőben Olchváry Pált, a kisvárdaiban Angyalossy Pált, a nagykálóiba Zoltán Istvánt, a nyírbátoriba Leóvey Elek dr.-t, a nyírbogdányiba Kolicsányi Dezsőt és a tiszaí járásba Mezőssy Lászlót.

Somogy vármegye tisztújító közgyűlése az elhunyt alispán helyét Kacsokovics Lajos csurgói főszolgabírával töltötte be. Az így megüresedett csurgói főszolgabírói állásra Bóné Kálmán odaváló szolgabírói választották meg. A többi tisztviselő a régi maradt. Főjegyző Matter Sándor, főügyész Andorka Elek, árvászeki elnök Bosnyák László. Főszolgabírák lettek: a barcsi járásban Sárközy György, az igitáiban Trombitás Mihály, a kaposváriban Plachner Sándor, a lengyeltótiiban Svasits Nándor, a marczaliban Lehner Vilmos, a nagyatádiban Tallán Andor, a szigetváriban Hegyes János és a tabiban Bernáth Kálmán.

Szavazás alá csak egy szolgabírói állás került, amelyből Stecz László került ki győztesként. A tisztikar a főispánnal és alispánnal tiszteleg. Délben 250 teríték közébe volt.

Nagyküküllő vármegye is választotta uja tisztviselőit. A tisztviselői a régiek maradtak a megyési főszolgabíró kivételével, akinek helyét Schuller Frigyesselel töltötték be. Alispán lett tehát Somogyi István, főjegyző Schaser Gyula dr., tiszaí ügyész Baumgarten Károly, árvászeki elnök Maetz János dr. Kóhámban Tompa István dr., Nagysinken Imecs Jenő és Szentagóton Maurer Albert lett ismét a főszolgabíró. Szolgabírák lettek: Apáthy László dr., Wild Frigyes és Réthy Vilmos.

Ung vármegye tisztújító közgyűlésén ismét a régi tisztikart választották meg egyhangulag. Alispánná lett tehát Lőrinczy Jenő, főjegyző Bányóczy Béla, főügyész Lám Gyula, árvászeki elnöké Horváth Dezső. Főszolgabírák lettek: a bereznai járásban Blaskovszky Miklós, a kaposiban Kusnyiry Gyula, a peresényiben Kovács Elemer, a szobránciban Tomcsányi István és az ungváriban Minay István.

Bács vármegye törvényhatósága Fernbach Károly főispán elnöklésével tartotta általános tisztújító közgyűlését. A pártok teljes számban vonultak fel. A választások egyhangulag történtek meg és a régi tisztviselőket választották meg. Alispán lett Vojnits István, főjegyző Mihajlovits Kornél, főügyész Mikovits dr., árvászeki elnök Skultéty Ferenc lett. Főszolgabírák lettek: Apatinban Vujevics Lajos, Bácsalmáson ifj. Szutrély Lipót, Baján Vojnits Máté, Hódásdon Szemző Károly, Óbecsén Balaton Gyula dr., Palánkán Hipp Dezső, Titenen Szemző János, Topolyán Császár Péter, Ujvidéken Nikolisz Izidor, Zentán Buday Pál dr., Zomborban Tárcazy Dezső és Szabályán Szécsényi Tamás. A bizottsági tagok tiszteletére banket volt.

Máramaros vármegyében a vármegyei párt fényes győzelmet aratott. Alispánná egyhangulag Szabó Sándor jelenlegi alispánt választották, kinek szép beszéd kíséretében adta át a főispán a vármegye pecsétjét. Az alispán hosszabb beszédben köszönte meg a bizalmat. Főjegyző lett Balya János, árvászeki elnök Szaplonycz Zoltán, főügyész Mihályi János dr., alügyész Horányi Gyula dr., aljegyzők Badzey László dr., Mokcsay Zoltán, Székely István, Kriessalussy Sándor dr., Vereczy Lajos és Kutka Géza, főszolgabírák: Szaplonycz Lajos, Papp Simon, Solcz Béla, Szabó József, Hatfaludy László, Pál Alfréd, Hatfaludy Sándor, Mihályi Gábor és Toma Jenő, árvászeki ülnökök: Szabó Elemér, Gróczy Ödön, Pogány Zsigmond, Joddy Péter, tiszaí alügyész Korányi Gyula dr., szolgabírák: Ferenczy János, Dévay József, Zombory Emil, Tamás Géza, Möricz Aladár, Meleg László, Riskó Béla, Jónás Aladár, Dán Lajos, Puza István, Nagy Jenő, Majoros István, Szaplonycz János és Tivadar István Főügyészek: Grünwald Zsigmond dr., Korányi Gyula dr., Guthy János dr., Káhn Lajos dr., Mihalka György dr., Maris Illés dr., Valkovszky Elek, Gavallér Lajos, Heller Zsigmond dr., Junger Lázár dr., Hamvay Lajos ügyvéd, főörvosokká: Demjanics Emil dr.-t, Szilágyi István dr.-t, Munkácsy Pál dr.-t stb. választották meg.

Torontál vármegye tisztújító közgyűlésén Jankó Ágoston alispán, Vinhidny Ernő főjegyző és Poroszkay Béla főügyész egyhangu megválasztásáról kaptunk hírt. A megválasztott többi tisztviselői névsora a következők: árvászeki elnök Mihalovits Ödön dr., alügyészek: Kéler Ákos és Heller István, árvászeki ülnökök: Hegedüs Kálmán, Bogella Márton, Kozenkey Béla, Steinbach Béla dr., Sós Ferenc dr., Tasnády Endre és Bánlaky András. Aljegyzők: Rigó István, Bielek Antal, Filkovicz Boldizsár, Szilágyi Albert, Demkó István, Balázs István dr.

Heves vármegye törvényhatósága kedden tartotta tisztújító közgyűlését Szederkényi Nándor főispán elnöklésével. A bizottsági tagok nagyszámban jelentek meg. Alispáná újra egyhangulag megválasztották Majzik Viktort, aki nyomban letette az esküt a főispán kezébe és újra átvette a megye pecsétjét. Megválasztottak egyhangulag újra: Főjegyzők: Isák Gyula, aljegyzőknek: Hellebronth Pál, Vass János dr., Sikhegyi Károly, Puchlin Lajos, Hevesi Gusztáv és Puky Pál dr. Főügyész lett Mednyánszky Sándor, alügyész: Jankovich Adolf. Árvászeki elnök: Borhy Ádám, ülnökök: Weichard Márton, Piller Ede, Mikus Antal, Fábán Ignác, főszolgabírák: Hering Kálmán, Zaleski Imre, Korponay István, Drizsnyei Béla, Fülöp Zoltán, Biró József. Szolgabírák: Borhy Dániel dr., Doboczky Dezső, Mártonffy Lajos, Remenyik István dr., Kóti Dezső, Kovács Kálmán, Lipcsey Tamás.

Temesvári tudósítónk jelenti dec. 18-áról: Ma kellett volna megtartani Temes megye tisztújító közgyűlését, amelyet azonban el kellett halasztani. A hónapok óta tartó harc után ugyanis Andrassy Gyula gróf újra oldotta meg a temesmegyei válságot, hogy Ivanovich Sándor alispánt a cigányügy rendezésével bízta meg, Kabdebó Gergely főispánt pedig végleges föltüntetésig szabadságot. Ez intézkedés egy nappal a közgyűlés előtt történt és érthető izgalmat okozott az egész megyében. A vármegye közönségét azonban megnyugtatta Andrassy Gyula grófnak, Gyürki Viktor grófnak, a többségi párt elnökéhez intézett két távirata. E táviratokban Andrassy egy

rész sajnálatát fejezi ki azon, hogy technikai akadályok miatt nem helyettesíthette a főispánt, másrészt biztosítja a vármegye közönségét, hogy az új tisztújító közgyűlés elnöklésével megbízandó szomszédos vármegye főispánját azzal az utasítással fogja ellátni, hogy teljes pártatlansággal és igazságosan járjon el. Azonul pedig közölte, hogy Ivanovich alispán távol fogja magát tartani a közgyűlektől. E táviratok nyomán a Ferenczy-párt gyűlése, melyen mintegy háromszáz bizottsági tag vett részt, Muth Gáspár dr. indítványára egyhangulag kimondta, hogy a tisztújító közgyűlést elhalasztja. A mai közgyűlésen Ferenczy Sándor főjegyző elnökölt, aki közölte, hogy ugy a főispán, mint az alispán, akadályozva vannak az elnöklésben és ezért a tisztujtás meg nem tartható. Jeszenszky Béla sajnálkozását fejezi ki az eseményeken és az elnapolást indítványozza, Sztójánovits György báró és Fülöp Béla dr. azt indítványozzák, hogy az új tisztujtó közgyűlés összehívása bizasék a főispánra, illetve az alispánra. Zsavinyi Emil konstatálja, hogy jogsérelem történt. Indítványozza, a közgyűlés maradjon permanens és kérjenek elnököt a belügyminiszertől. Bottlik Dezső dr. főlösölálása után Ferenczy Sándor elnök kimondta a tulajomó többséggel elfogadott határozatot, mely szerint a tisztujtó közgyűlést december harmincadikára olnapolják.

Nagybecskerekéről írják: A megyei tisztviselőség a következőképp alakult meg a tegnapi tisztujtó megyei közgyűlésen: Alispán: Jankó Ágost, főjegyző: Vinczehidy Elemér dr., főügyész: Poroszkay Béla, árvaszéki elnök: Mihalovics Odón dr., alügyészek: Kéler Ákos és Heller István, árvaszéki ülnökök: Hegedüs Kálmán, Bogella Márton, Kozenay Béla, Steinbach Béla dr., Sós Ferenc dr., Tasnády Endre és Bánkai András. Aljegyzők: Rigó István, Bielek Antal, Filkovicz Boldizsár, Szilágyi Albert, Demkó István, Balázs Iván dr., Mihalovics István dr., Farkas Ene. Főszolgabírák: Radonics Gyula, Zsíros Imre, Ürméndy Sándor dr., Urbasich Gáspár, Steinbach Antal, Lovics Imre, Horváth Zoltán, Hadffy Károly, Gyertyánffy Jenő dr., Hertelendy Ferenc, Gyertyánffy Dénes, Csávossy Ignác dr., Tallián Emil és Főris József.

Marostorda vármegye közönsége nagy érdeklődéssel tekint a vármegyei tisztujtó közgyűlés elé, amelyet december huszadikára hívtak össze. A függetlenségi párt szombaton jelölő értekezletet tartott, amelynek eredményét tegnap tették közzé. Marosvásárhelyi tudósítónk jelentése szerint a párt a vezető vármegyei tisztiségekbe, a régiék mellözésével, új embereket akar állítani. Elejti Nagy József alispánt, Erdődy Sándor főjegyzőt, akik föl vannak függesztve s nem óhajja újra megválasztani Balla Odón árvaszéki elnököt és Csontos Olivér főügyészt sem. Helyökbe alispánná Költő Ignácot, a jelenlegi helyettes-alispánt, főjegyzővé Balla Aladár harmadik aljegyzőt, árvaszéki elnöké Szentkirályi árvaszéki elnököt s főügyészé Sárkány Miklóst jelölte. A főlösölgabirói állások betöltését nem tette pártkérdéssé. A többi állásra nézve a fokozatos előlépést óhajta a függetlenségi párt. Tudósítónk jelentése valóságosnak mondja, hogy a december huszadiki közgyűlésen a függetlenségi párt nagyobb viharok nélkül győzelemre viszi jelöltjeit. Ezzel szemben egy másik híradás azt közli velünk, hogy a vármegyei autonóm-párt késhégy menő harcra készülődik. A párt tegnap közgyűlést tartott, amelyen a maga részéről pártállásukra való tekintet nélkül a régi tisztviselőket jelölte, kimondván, hogy kényerüktől még a más párti tisztviselőket sem akarja megfosztani. Előrelátható, hogy a tisztujtás alkalmával a két párt között éles összeküzdések lesznek. Az autonóm-párt mai gyűléséből meleghangu táviratban üdvözölte Bánffy Dezső bárót abból az alkalomból, hogy a párt élére állt s a minap a párt küldöttségét Andrássy Gyula belügy-miniszter elé vezette.

Szeben megyében szerdán mentek végbe a tisztujtások. Alispánná Reizenberger Gusztávot választották meg és a tisztviselői karban alig fordult elő lényegesebb változás, csak a nagydíszmódi kerületben Sib Viktor helyett dr. Suszter Viktort választották meg főlösölgabiróvá. A románok a tisztviselői

karba nagyobb részesedést óhajtottak, azonban a szászok az eddigiénél csak egy román tisztviselővel választottak többet.

Szilágy vármegye szerdán tartotta általános tisztujtó közgyűlést Kaisler György főispán elnöklésével. Az árvaszéki ügyészi állásra dr. Gazda Endre személyében új embert választottak, egyébként pedig valamennyi régi tisztviselő megmaradt.

Ugocsa megye is szerdán tartotta tisztujtó közgyűlést új. Ugron Gábor főispán elnökelte alatt. A közgyűlés, amely a legnagyobb rendben folyt le, kettő kivételével a régi tagokat választotta meg újra. Az ülés elején Beczky alispán szép szavakkal köszönte meg a megye bizalmát, majd azután üdvözölte a megjelent főispánt, ki arra ugyancsak hosszabb beszéddel válaszolt. Debán háromszáz teretűk bankett volt, amelyen a főispánt lelkes ovációkban részesítették.

Rendőrtisztviselők kongresszusa.

Egy derék, érdemes testület, a magyarországi városok rendőrkapitányai a héten kongresszusra jöttek össze Budapesten. Tanácskozáskor Pest vármegye közgyűlési termében sok fontos tárgyat ölelt fel s azon a szervezkedési aktuson kívül, a mely az országos egyesület megalakítását képezi, talán anyagi érdekeik istápolása a legfontosabb.

A kongresszuson a következő rendőrtisztviselők jelentek meg: Hegedüs Sándor (Marosvásárhely), Kuttera István (Pozsony), Demidor Ignác (Nagykároly), Angyal Armand dr. (Győr), Simon Sándor (Székesfehérvár), Hadady Endre dr. (Kölszvár), Malyáta Ágoston (Temesvár), Csiskó János (Dobsina), Sárközy Armin dr. (Pécs), Váczy József (Kassa), Cselényi Béla (Kassa), Tapossy Márton (Karczag), Gyűrű Zsigmond (Beszterce), id. Badinyi Gyula (Rimaszombat), Kertész Bertalan (Nyiregyháza), Kisfaludy József (Szobathely), Köszegi József (Kőszeg), Fridl Gyula (Eger), Vasváry Artur (Ségesvár), Molnár Lajos (Szekszárd), Szokoly Ignác (Pápa), Gróf Dezső (Szeged), Sárkány Ferenc dr. (Komárom), Tankóczy Gyula (Szatmár), Kesik Béla (Pozsony), Kesik Odón (Szolnok), Székér Pál (Kiskunhalas), Huzóczy Lajos (Körmöczbánya), Csermák Béla (Esztergom), Varga Lajos dr. (Kaposvár), Kuthy István (Selmeczbánya), Heimler Károly dr. (Sopron), Badinyi György (Losoncz) és Arany Lajos dr. (Czegléd). A m. kir. államrendőrség képviselőletében megjelentek: Schreiber Emil dr., Vaday László dr., Greguss Dániel rendőrkapitányok, Pavlik Ferenc rendőrfelügyelő, Laky Imre rendőrfelügyelő, Székely Vladimir, Tóth Imre és Nagy Károly dr. fogalmazók. A kongresszuson a belügyminiszter is képviseltette magát Mattyasovszky György dr. min. titkárral.

Az egybegyűltek Hegedüs Sándor marosvásárhelyi rendőrkapitány üdvözölte, mire Demidor Ignác nagykárolyi rendőrkapitány bemutatta a szervezkedés eddigi munkálatait. Ismertette a vidék közbiztonságát, rámutatván a mai rendőrségi szervezés hiányaira, amelyeken csakis a vidéki rendőrség államosítása segítené. Igaz, hogy ez az államosítás négy millió nyolcszáz ezer koronába kerülne, de ennyit áldozni kell egy ország polgárainak személy- és vagyonbiztonsága érdekében. A megalakulandó egyesületnek földatla lesz felszinen tartani a vidéki rendőrség államosításán kérdését.

A terjedelmes jelentés kapcsán a kongresszus Tapossy Márton karczagi rendőrkapitány indítványára köszönetet mondott Hegedűs Sándornak a szervezés nagy és nehéz munkájáért. Ezután ki-mondták, hogy a Magyarországi Rendőrtisztviselők Országos Egyesületét megalakítják s nyomban megválasztották a tisztikart. Elnökké egyhangulag Hegedűs Sándort választották meg. Társelnökök lettek: Angyal Armand dr. és Sárkány Ferenc. Alelnökök: Hadady Endre dr., Tapossy Márton, Kisfaludy József, Váczy József. Titkárok: Szavegya Béla, Malyáta Ágoston és Tussay Gábor. Pénztáros: Vaday László dr. A választmány tagjai lettek: Badiyyi Gyula, Farkas Mihály, Gegus Dániel, Hadady Endre dr., Kisfaludy József, Krecsányi Kálmán, Kucsera István, Molnár Lajos, Szalay József dr., Tankóczy Gyula, Thurzó Miksa, Vasváry Arthur. Póttagok: Csermák Béla, Fridl Gyula, Gyürk Zsigmond, Heimler Károly, Huzóczky Lajos, Kesik Ödön. Számvizsgálók: Demidor Ignác, Kertész Bertalan és Kőszegi József.

Az egyesület ezután a következő hódoló táviratot intézte a királyhoz:

„A Magyarországi Rendőrtisztviselők Országos Egyesülete a mai napon Pest vármegye székházában alakuló közgyűlését tartja és nyugdíjpótló és segítő egyesületét megállapítja. Mielőtt e munkájához látna, őseitől öröklött mély hódolattal kívánja Felsőges ura királya legmagasabb személye iránt szeretetét, felkent királya iránti törhetetlen hűségét, hódolátát tolmácsolni: A Magyarországi Rendőrtisztviselők Országos Egyesülete névében és megbízásából Hegedűs Sándort elnök.

Ezután Malyáta Ágoston ismertette a rendőrségi alkalmazottak nyugdíjazási viszonyait s bemutatta a magyarországi rendőrtisztviselők nyugdíjpótló és segélyező intézete alapszabályait, amelyeket a kongresszus elfogadott.

A gyűlés további során Angyal Armand dr. a városi rendőrség mai helyzetéről és a szakoktatásról, Miskolczy László a rendőrségi jogról és az eljárás önálló fejlesztéséről, Sárkány Armin a rendőrtisztviselők fegyelmi törvényeiről értekezett, végül Malyáta Ágoston bemutatta javaslatát a municipális rendőrség egyöntetű javadalmazásáról és egyenruházatáról, továbbá egységes rangjelzéséről és címzéséről.

A kongresszus tagjai este lakomára gyűltek össze a Royalban, másnap este pedig Boda Dező dr. főkapitány vendégek voltak.

A gyáriparosok ülése.

A héten folyt le a kamara kis tanácstermében a gyáriparosok helybeli fiókjának ülése, melyen számosan vettek részt. Hegedűs Loránt dr. e gyűlésen személyesen vett részt és nagy hatással tartott előadást a bevándorlásról s a bevándorlás tekintetében szükséges társadalmi mozgalmról.

Azután a munkás-biztosító pénztár működését fejtegette és itt nyomtatékosan figyelmeztette a hallgató-ságot, hogy a munkaadóknak a legnagyobb igényeket kell kifejezniük s a pénztárak vezetésében igen tevékeny részt kell venni, ha akarják, hogy ezen

pénztárak kifogástalanul és eredményesen működjenek.

Legérdekesebb s egyszersmind legértékesebb előadása volt adórendszerünk bírálatja. Itt merész kézzel bámulatos készütséggel mutatott rá az ismeretes javaslat belső és rejtett hibáira s a tiszta látás biztonságával vonta le következtetését, hogy tudniillik ez a javaslat meg fog bukni, mert meg kell buknia, különben az országnak kellene a terhek alatt összerokkadnia.

Kiemelkedő pontja volt a gyűlésnek Szántó Győző elnök nagyszabású előadása a Debreczenben létesítendő munkás kerttelepekről, melyeknek ugy szociálpolitikai, mint városfejlesztési kihatása és hordereje igen nagy.

Elnök eszmecserére fejlődött ki a közegetvám rendszer tárgyában tett azon elnöki javaslat felett, hogy az uttörvény revíziója alkalmával találtsák mód arra, hogy közegetvámok vagy megszüntessenek vagy pedig központi kezelésben országosan egyenletesen és igazságosan osztassanak szét.

Ezzel az ülés a késő esti órákban véget ért.

A siketnéma intézet bemutatása.

A szeretet csodáikat művel. Ezt tapasztalták a siketnémák intézetében, hol bemutatták a felszánál jóval több siketnéma, szerencsétlen gyermeknek az előhaladását a tudás legkülönbözőbb szakáiban.

Hogy siketnéma intézet van Debreczenben, azt a nagyközönség legfeljebb a gyűjtő perselyekről tudja. De menne el csak oda, abba a Csapó-utcai régi, rozszant házba, melyet méltán lehetne nevezni az emberszeretet, a humanizmus csarnokának, mely a siketnémák iskoláját fogadja magába — minden biznnyal megváltozna a véleménye arról, hogy mi az, mikor egy csapat sorsüldözött az emberi tökély legelső feltételeivel nem rendelkező gyermeknek megadják az öntudatot; az őket ért sorscsapást ellensúlyozzák az emberi alkotóképességgel és a társadalomra, a nemzetre néző méltán holt emberanyagot kiképezik a társadalom, a haza méltó tagjaivá, haszonvehető alkotó cleméivé.

És kik csinálják ezt, a humanizmus eme leg-szebb, legmagasztosabb tényét itt Debreczenben. Egyik részről egy szűk körű egyesület, mely a „siketnémákat gyámolító egyesület” címet visel, másrészről pedig egy lelkes paedagógiai csapat, mely a siketnéma iskolában tanít Gácsér József igazgató vezetése alatt s amelynek tagjai Ember István, Winkler Jenő, Tóth Árpád, Govrik László tanárok.

Hogy mit alkottak ezek a tanárok, hogy mire képes az emberszeretet” szent érzetétől áthatott tanító — azt láthattuk tegnap. Tegnap ugyanis a növények előhaladását és magát az infézetet Gácsér József igazgató bemutatta a siketnémákat gyámolító egyesületnek; az érdeklődőknek és a sajtó képviselőinek. Előelőző közönség gyűlt egybe az alkalommal. Ott voltak Weszprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Oláh Károly

kulturatanácsnok és még sokan az érdeklődők közül.

Legelőbb a kezdőket, az intézet első osztályába beosztott és tanított növendékek előhaladását mutatták be. Aztán sorra bemutatták a többi osztályok növendékeinek tudását és haladását, amely legközelebbebbül valóságilag meghatározhat mindenkit. — Szinte képtelenség azt leírni, mint oltják bele a siktelnéma növendékekbe a hangot, a beszédet, amely a negyedik, ötödik osztálynál oly szépen folyik a szegény, szerencsétlen gyermekek ajkairól, mintha halló érzéküknek teljes birtokában volnának.

De lehetetlen is mind elmondani, leírni azt, amit az ember ott látott. Mily szédítő, mily óriási előhaladást tanúsítanak ezek a szerencsétlen gyermekek, akiket tanáraik angyali türelemmel, pártatlan szeretettel, nevelnek, csiszolnak, tanítanak és ami fő, megadják nekik a beszélő képességét.

Az intézet belső ismertetésére lapunk szűk tere miatt más alkalommal még visszatérünk. Ez alkalommal csupán azt említjük még, hogy úgy a főispán, mint a polgármester az intézetben láttak és tapasztaltak felett a legnagyobb meglepődésüket és elismerésüket fejezték ki az igazgató és a tanári kar előtt.

Az árvák karácsonyfája.

(K.) Közeledik a szent karácsony, a szeretet ünnepe.

Ódaborulunk lélekben a bethlemi jászolból csöndhöz és éltető élő hittel, kigyul szívünkben a szeretet, ez a csodás melegítő fény, mely a gyermek Jézus isteni lelkéből előtörve, évezredek óta mint a legnagyobb Eszme örök folytatása él a jó emberek jó cselekedeteiben.

És e szent nap mindenkinek hoz valami örömet, a szülői szeretet a családi élet szentélyében meggyújtja a karácsonyfa apró gyertyáskáit, a kis Jézus megrakja azt ajándékaival és az ártatlan gyermeki szív édes hittel fordul tegyék leink barátjához, a gyermek Jézushoz, aki így szól: „Engedjétek hozzám jönni a kisdedekek, mert övek a mennyeknek országa”.

A boldog gyermekek mellett azonban látunk siró, szomorú árvaakat is, akik nem érzik a szülői szív mindenható szeretetét. Látunk gyermekeket, akiknek nincs, aki felgyújtja a karácsonyfa színes gyertyáit és akik meg vannak fosztva attól a szent gyönyörtől, melyet a szülői szeretet nyújt gyermekeiknek e szent ünnepen.

Ezen boldogtalanok nevében fordultunk városunk nagy közönségének mérhetetlen szeretetéhez, kérve, hogy egyes adományaikkal tegyék lehetővé, hogy a debreczeni jótékony nőegylet árvái is érezhessék kis szívükből a gyermek Jézus születésének örömeit. Nyujtson a szeretet nekik is karácsonyfát és a könyörület lelke díszítse fel azt a jó ajándékaival. Had érezzék a kis árvák, hogy ninesnek elhagyatva, mert vannak még jó emberek, akik megértik a boldogtalanok könnyeit.

Az árvák karácsonyfájára szánt adományokat kérjük a debreczeni jótékony nőegylet árváinak küldeni. A karácsonyfa-ünnepeket december 23-án délután négy órakor tartják meg a nőegyleti árvaházban, melyre mindazokat meghívjuk, akik az árvák ártatlan örömeiben részt ohahtanak venni.

Hirek.

— Közgyűlés. Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 28-án délután 3 órakor rendes közgyűlést tart.

— A drágasági pótlék ügye. A drágasági pótlék ügye már megfordult a jog- és pénzügyi bizottság előtt. A bizottság szeretettel foglalkozott a kérelemmel, javaslatlétel előtt azonban a kérvényt véleményezésre kiadta a főszámvevőnek.

— A városi népkönyha megnyitása. A debreceni jótékony nőegylet által vezetett városi népkönyha f. hónap 22-én nyílik meg déli fél 12 órakor. A városi tanács a megnyitásra Bészler Károly tb. főjegyzőt, árvaszéki elnököt, Oláh Károly tanácsnokot és Varga Károly tb. tanácsnokot küldte ki, míg a nőegylet nevében Veressné Szathmáry Teréz elnök urasszony lesz jelen az egylet tisztikarával. Ez alkalommal felkérjük mindazokat, akik a szeretet asztalára adakozni ohahtanak, adományaikat sziveskedjenek a népkönyhához (Bethlen-u. 3.) küldeni.

— Belfügymiszeri határozat a kórházi szállításra. Ennek idején megírunk volt, hogy a városi kórház fehérműemjének a szállítását Kardos Lászlónak adta a kórházi bizottság 30 százalékos áremeléssel. A bizottság ezen határozatát azonban a belfügymiszer nem hagyta jóvá, hanem utasította a várost, hogy árlejtést hirdessen a kórházi szállításra.

— A debreczeni faipar részvénytársaság 1907. december hó 19-én megkezdte működését. Fatelepe megfelelt a legjobb minőségű tüzelő anyaggal és pedig cser- és gyertyánfával. Emeltett faminőségűek tömörségükkel fogva jobb parázstartók, mint például a tölgyfa is. A társulat fűjárt a közönség érdekében nem ölszárna árusítja, hanem felvágva és sulyra. A szállítás ölmözött kocsikban történik, tehát minden büntetésig ki van zárva. A megrendelés történhetik a társaság irodájában, Hunyadi-utca 10, vagy a társaság telepén délelőtt 8—12-ig, délután 2—6-ig, szóval, írásban vagy telefonon. A Hunyadi-utca 10. szám alatti iroda telefon száma 587., a telepe 544. Legkisebb megrendelhető mennyiség egy kocsiarakománya, azaz 10 métermázs. Általában a megrendelés egész kocsiarakományok szerint történhetik. Árak készpénzzel és kocsit, felvágatás és fűskamrába, vagy pincébe rakással együtt métermázsánként 2 korona 60 fillér. Bármely fa egyára. Ki a telepről saját fogatán szállít, megakarit métermázsánként 24 fillért. Kelt Debreczenben. Az igazgatóság, Vinnay és Kardos.

— Hírek a városi muzeumból. A r. kath. főgimnázium növendékei csoportonként megnézik a közelebbi napokban a városi muzeumot, A sorozatot a III. A) és III. B) osztály kezdte meg a napokban Varju János, Szalay József és L. Leszcinszky Kornél tanárok vezetése mellett. — A muzeum a Főfelügyelőség hivatalos Értesítőjében. A muzeumok és könyvtárak orsz. Főfelügyelősége sűrűn adja jelét annak a jóindulatú figyelemnek, majdnem azt mondhatnók, hogy megkülönböztető figyelemnek és meleg érdeklődésnek, amellyel Debreczen város ifju muzeuma az ideán viselkedik. Ennek jele az is, hogy az idén megindított hivatalos jellegű

tudományos folyóiratában a Muzeumi és Könyvtári Értesítőben másodszor engedett terjedelmes helyet a muzeum régészeti kutatásait ismertető jelentéseknek. Először az első füzetben a muzeumi ör rajzai kíséretében a muzeum 1906. évi ásatásait ismertette; a most megjelent 3., 4. kettős füzet pedig ismét számos rajz és fénykép illusztrációval az 1905. évi ásatásokról szóló jelentést közli, amely az ohati, bivalyhalmi, a halápi Maurer Emil és Magyar János-féle ásatások leírását tartalmazza.

— A levelező-lapok és a posta. A kereskedelemügyi miniszter rendlete szerint a levelező-lapokon a címoldalnak balfele levelezésre használható s a „Levelező-Lap” felirás nem kötelező. A karácsonyi és újvívi kártyákra irni is szabad legfőkébb ott szóból álló üdvözlést s ezenkívül följegyezhető a küldő címe és társadalmi állása. A köszönetet, szerencsekívánatot, részvétnyilatkozatot kézírással kifejező névjegyek szintén mint egyszerű nyomtatványok küldhetők.

— A Csokonai kör f. hó 18-ikán felolvasó estét tartott. Molnár István dr.-nak Paul Verlainéről írott tanulmányát Kardos Albert dr. mutatta be. Lapunk szerkesztője „Az aranyasszony” címen Debreczen múltjából egy elbeszélést olvasott fel, majd Gál Zoltán a Wilde kultuszról beszélt szellemesen, végül Fiók Károly a főiskola tudós tanára indiai meséket olvasott fel. A díszes közönség nagy tetszéssel honorálta az egyes számokat.

— A hajdúvármegyei tisztújítás. Hajdúvármegye f. hó 20-án tartott tisztújító közgyűlésen az eddigi tisztviselőket választották meg. Üdvözöljük a megválasztottakat.

— Az állami tanyai iskolák gondnoksága. Az állami tanyai iskolák gondnoksága f. hó 20-án alakult meg. Az ülésen jelen voltak: Kovács József polgármester elnöke-le alatt. Jelen voltak Oláh Károly tan-nok, Koncz Ákos és Varga Károly tb. tanácsnok, dr. Megyery Pál, Szilágyi Bálint, Rickl Géza, Fried Emil, Horváth János, Török Péter, Botos Lajos bizottsági tagok.

A bizottság a megalakulás után elnökül Kovács József polgármestert, jegyzőül Koncz Ákos tb. tanácsnokot választotta meg. Majd az összes tanyai iskolák gondnokául Dávid Mihály tanítót, a tanyai iskolák anyagi ügyei ellenőrzésére pedig megválasztották a következő tagokat, mint ellenőröket. A két ohati iskola részére Fried Emil földbirtokost, a halápi iskolához Balog Sándor erdőszet, az ondódi iskolához Szilágyi Bálint ügyvédet, a paci iskola részére dr. Megyery Pál ügyvédet, a nagycseri iskolához pedig Botos Lajos erdőszet.

Ezután a gondnokság elhatározta, hogy minden hónapban egyszer tart ülést, meg pedig a hónap utolsó hétfőjén délután 4 órakor s az ülésekre külön meghívót nem bocsát ki. Kimondta a bizottság továbbá azt is, hogy a gondnokságnak tagjai lesz a tanyai állami iskolák valamennyi tanítója.

A tárgyszerorlat következő pontja a már felállított paci és nagycseri iskolák tanítói állására hirdetett pályázat elbírálása volt. A két tanítói állásra 24 pályázó adta be a kérvényét. A pályázók közül 3—3-at kellett a gondnokságnak kijelölni, akik közül a kultuszminiszter egy-egy tanítót kinevez, mert ezt a jogot a miniszterium fentartotta magának s a bizottságot csupán az ajánlási jog illeti meg.

A bizottság hosszas eszmecsere után a következő sorrendben tette meg ajánlását:

A paci iskolához első helyen ajánlani fogja Pályf Lajos tanítót, második helyen Szabó Károly tanítót és harmadik helyen Varga Józsefet.

A nagycseri iskolához első helyen ajánlja Varga Józsefet, második helyen Bánki Gábort, harmadik helyen Kiss Aladárt.

Ezzel az ülést véget ért.

Körrendelet.

136.681/L. a.—1907. B. M. számu körrendelet.

Amerikába irányított levelek bérmentesítése tárgyában.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének és a budapesti államrendőrség főkapitányának.

A chicagói cs. és kir. főkonzulatusnak a közös külügyminiszter urhoz intézett jelentése szerint újabban úgy osztrák, mint magyar közigazgatási és bírói hatóságok részéről bérmentelen megkeresések érkeznek az említett konzulatushoz, melyekért aztán kétszeres viteldji fizetendő.

Különösen katonai ügyekben történik ez, ahol katonai igazolványokat küldenek vissza a közigazgatási hatóságok, holott a főkonzulatus e részbeni alap megkereséseikhez mindig mellékelni szokta osztrák, illetve magyar bélyegjegyekben a vitelbér fedezésére szükséges összeget.

A főkonzulatus ezt arra vezeti vissza, hogy az onnan elinduló levélposta nagy része futár összekötöttes felhasználásával Wienbe küldetik a közös külügyminiszteriumba, ahonnan a posta továbbítja.

A posta pedig az összes ily leveleket »Portofreie Dienst sache« (közszolgálati ügyben bérmentes) jelzéssel látja el, ami a címzett hatóságot abba a tévedésbe ejti, hogy válasza is ugyanolyan elbírálás alá esik.

Hogy a hatóságok a büntetési portó fizetéséből megkíméltessek s hogy az ily esetekben szükséges elszámolással járó idővesztés megtagarittassék, a fentiekre utalással figyelmeztetem a Cimet, hogy az északamerikai egyesült államokkal vitelbérmentes szolgálati érintkezés nem áll fen, ehhez képest az oda intézett levél, miként azt egyébiránt az 1889. évi január 23-án 78,599—1888. sz. a kibocsátott körrendelet is előírja, mindenkor bérmentesítendő.

Budapest, 1907. évi november hó 29.

Andrássy s. k.

105.408.

Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter.

VI. A. 1907.

Valamennyi magyarországi törvényhatóságnak.

A fogyasztó közönség érdekeire való tekintettel, az 1891. XIII. t.-c. 3. §-ban biztosított jogomnál fogva megengedem, hogy a f. évi december hó 22-éi eső vasárnapon az ipari és kereskedelmi árusítás, illetőleg adás-vevés és házhoz szállítás kivételesen déli 12 óráig végezhető legyen.

Ez alól azonban minden rendű irodai munka ki van véve, erre tehát ezen rendelkezésem nem terjed ki.

Erről Cimet azzal a felhívással értesítem, hogy intézkedésem tartalmát közölje a hatósága alá tartozó rendészeti és iparhatóságokkal, valamint a közönséggel.

Budapest, 1907 december 18.

Kossuth, s. k.

A debreczeni kir. törvényszék elnökétől.

1907. El. 239—1. szám.

Versenytárgyalási hirdetés.

A m. kir. igazságügyminiszter urnak folyó évi 653. V. E/1907. I. M. szám alatt kelt rendelete alapján Püspökladányban emelendő kir. járásbirósági épület és fogház felépítéséhez szükséges munkákra nyilvános írásbeli versenytárgyalás hirdettetik a következő feltételek mellett:

1. A versenytárgyaláson csak magyar honos iparos vehet részt. Együttes ajánlat csak egyetemleges kötelezettséggel tehető. Oly pályázók, kik a hirdett munkát teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

2. Ajánlatok az összes munkákra, valamint az egyes munkanemekre vagy munka csoportokra is tehetők.

3. Az összesmunkák előírányszata, míg a készlet tart, példányonként 15 korona árban az ajánlati lapok díjtalanul a törvényszéki elnöki irodában a hivatalos órák alatt kiadatnak; a tervek, szerződési minta, általános és részletes vállalati felvételek a hivatalos órák alatt ugyanott megtekinthetők.

4. Ajánlattevők az egységárrakkal kitöltött ajánlataikat csakis ezen munkaelőírányszaton és a közszállítási szabályzat 18. §-a értelmében kiállított ajánlati lapon tehetik meg.

Az egységárok számokkal, a végajánlati összeg pedig számokkal és betűkkel tüntetendő ki. A kitért egységárok ajánlattevőre feltétlenül kötelezők s azok utólagos módosítása vagy eltérő magyarázása meg nem engedtetik.

Átalány összeggel, százalékos árengedménnyel, vagy felülfizetéssel tett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok lepecsételve s a következő felirással ellátva: „Ajánlat a püspökladányi kir. járásbiróság és fogház építési munkáira”, legkésőbb 1908. év január hó 21. napjának délelőtti 10 órájáig a debreczeni kir. törvényszék elnökénél nyújtandók be. A versenytárgyalás 1908. évi január hó 21. napján délelőtti 10 órakor tartatik meg a debreczeni kir. törvényszék elnökének hivatali helyiségében, amelyen az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek. Később érkezett, távirati uton tett, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. Ajánlattevők tartoznak az ajánlati összeg 5%,-ának megfelelő bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban valamely kir. állampénztárnál vagy adóhivatalnál igazságügyi letétbe helyezni és a letéti nyugtát ajánlatukhoz csatolni.

7. Az igazságügyminiszter ur a benyújtott ajánlatok felett az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon dönt.

Á végérvényes döntés határideje 60 nap, amely szükség esetén meghosszabbítható s amelynek leteltéig ajánlattevőkre ajánlatuk feltétlenül kötelező.

8. A munkák az 1908. év tavaszán megkezdendők és oly erélylyel folytatandók, hogy az épületek 1908. július hó 31-ig tető alá jussanak és 1908. évi november 1-ig kívül-belül teljesen bevakoltassanak.

Az összes munkálatok befejeztével a teljesen kész és vállalkozó saját költségén szárazra kifutott épületek 1909. évi május hó 20-ig átadandók.

9. Az összes munkák végrehajtásánál csakis magyar honos munkaerők alkalmazhatók és kizárólag hazai gyártmányok, iparcikkék és termények használhatók fel. Ajánlattevő alveti magát ezen kötelezettségeinek teljesítése tekintetében munkaadá és közgegi teljes ellenőrzésének.

10. Azon pályázók, kik munkaadó előtt ismeretlenek, tartoznak képesítésüket és megbízhatóságukat megfelelően igazolni.

Debreczen, 1907. december 15.

Baróthy Béla,
kir. törvényszéki elnök h.

